

демонструють цілому світові готовність держав-членів підтримувати мир та незалежний статус нашої держави, гарантувати її подальше економічне зростання. Разом з тим НАТО та ЄС можуть використати свій досвід і ресурси для вирішення важливих питань міжнародної безпеки та стабільності. Така співпраця сприяє забезпеченню безпеки міжнародної спільноти та захисту прав людей.

Література

1. Країни НАТО нададуть Україні військову допомогу, підсумки зустрічі на базі "Рамштайн". 331 день війни. *Суспільне новини*. URL: <https://suspilne.media/362630-kraini-nato-nadadut-ukraini-vijskovu-dopomogu-souzniki-zbirautsa-na-zustric-ramstajn-331-den-vijni-onlajn/>
2. Операція «Рішуча підтримка». *Вікіпедія*. URL: <http://surl.li/gkiqt>
3. Горизонт 2020. *Вікіпедія*. [Електронний ресурс]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D1%82_2020
4. НАТО. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%90%D0%A2%D0%9E%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%A1%D0%BE%D1%8E%D0%B7

УДК 316.244

Н. Городиська викл.; Л. Питель

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола, Україна

ДМИТРО ДОНЦОВ – ІДЕОЛОГ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕГРАЛЬНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

N. Horodyska; L. Putel

DMYTRO DONTSOV – IDEOLOGIST OF UKRAINIAN INTEGRAL NATIONALISM

«Націоналізм — це бунт проти особистого й гуртового егоїзмів. Бунт проти ідеології, яка ставить інтереси класу над нацією, національної меншості країни над автохтонами».

«Коли Україна захоче вийти зі стану провінції, мусить витворити в собі, крім волі до влади, ту велику всеобіймаючу ідею, ідею опанування духової, економічної і політичної нації. Без такої ідеї ми лишимося нацією уярмленою, провінцією, народом, який житиме роздвоєною душею, не в стані витворити збірної волі».

«Лиш плекання зовсім нового духу врятує нас!».

Дмитро Донцов

Історія українського народу сповнена страждань, болю, знущань, які залишили свій слід у генетичному коді українців на декілька століть вперед. Нашим обов'язком є знати в обличчя та розуміти політику тих політичних діячів, які хотіли звільнити наших предків з ярма поневолення. Однією з таких ідеологій є інтегральний націоналізм.

Його історія розпочалася у Франції наприкінці XIX - початку XX ст., а внаслідок викликів часу націоналізм вийшов на новий рівень, зокрема, й політичний. Інтегралізм часто в той час називали ідеологією крові та ґрунту. Інтегральний націоналізм є одним з розгалужень націоналізму. Він характеризується антиіндивідуалізмом, радикальним екстремізмом, етатизмом, правою ідеологією та агресивно-експансіоністським мілітаризмом.

Український націоналізм — політична ідеологія, а також громадсько-політичний рух, що ставить на меті створення і розвиток української самостійної національної держави та/або захист національної самобутності. Націоналізм вимагає в першу чергу національної самосвідомості, усвідомлення національної спільності групи людей.

Прихильники інтегрального націоналізму є будителями українського народу, що боролися за волю та незалежну українську державу. Одним з них є Дмитро Донцов.

Дмитро Донцов – український літературний критик, публіцист, політичний діяч, філософ, один із перших керівників Союзу визволення України (СВУ), головний ідеолог українського інтегрального націоналізму, «духовний батько» УВО та ОУН. Народився 10 вересня 1883 у Мелітополі (Таврійська губернія) тогочасна територія Російської імперії [2].

Світогляд публіциста формувалася від впливом філософських ідей суб'єктивізму А. Шопенгауера, Ф. Ніцше, А. Бергсона та літературних творів Т. Шевченка, М. Гоголя, Д. Лондона, П. Куліша, Л. Українки, в яких воля та емоції людини переважали над здоровим глуздом. Не менш важливим фактором впливу було те, що свідомо діяльність Донцова проходила під час революцій, світових та громадянських війн, що не могло не вплинути на нього.

Дмитро Донцов був неперевершеним публіцистом, на його кар'єрному шляху велика кількість написаних праць. Головними з яких є: "Модерне москвофільство" (1913), "Сучасне політичне положення нації і наші завдання" (1913), "Підстави нашої політики" (1921), "Націоналізм" (1926), та ін. [3].

На початку своєї політичної діяльності Д. Донцов надає перевагу соціалістичним ідеям, вступивши до української соціал-демократичної партії (УСДП). Але, незважаючи на це, виразні антиросійські настрої з'явилися у творчості ще до початку Першої світової війни, а з часом лише зміцнювалися.

Як і раніше, публіцистично застосовуючи ідеї філософського ірраціоналізму — Шопенгауера, Гартмана і особливо Ніцше, а також інших філософів — до України, автор «Націоналізму» закликав раз і назавжди відмовитися від раціонально осмисленого світосприйняття. Натомість, панівне місце в ньому мала посісти воля до життя.

Д. Донцов був переконаний, що нація тільки тоді відбудеться, якщо їй прищепити волю до життя і волю до влади, віру у власні сили й беззастережну переконаність у боротьбі за національну ідею. Донцов, слідом за Ніцше, стверджував, що націю творить психологія переможців, а не рабів. «Нація, в якій воля до власного політичного ідеалу, до політичного чину ще не розвинена або розвинена рудиментарно, властиво, не є нація, а тільки нарід...». «Нація, яка хоче панувати, повинна мати й панську психіку народу-володаря» [1].

Головною думкою Донцова, яку він хотів донести до українського народу через свою працю „Націоналізм” є визнання нації як природної субстанції, тобто „...скупчення мільйонів волю до образу спільного ідеалу, панування певної етнічної групи над територією, яку вона одержала в спадщині по батьках і яку хоче залишити своїм дітям”. Політична незалежність нації є для Д. Донцова «універсальною засадою», а звідси зроблений ним висновок, що будь-яка етнічна група, що досягла рівня культурної нації повинна прагнути до перетворення в націю політичну, в етнос, що не лише усвідомився тільки культурно, а обов'язково прагне до політичної незалежності. Дискутуючи зі своїми політичними опонентами Д. Донцов пише: „Головною ціллю нашої політики мусить бути національно-державний, а не національно-культурний ідеал” [2].

Прихильник незалежної авторитарної української держави, навіть з основами кастовості і мілітаризму, виступає категорично проти найменших проявів

москвофільства в Україні. Дмитро Донцов не сприймав соціалізму і демократії вважаючи їх головними причинами поневолення його Батьківщини, падіння національної свідомості, «гермафродитського світогляду» та капітулянтства.

Ідеолог уявляв досягнення незалежності і повного сепаратизму лише за допомогою боротьби, національної революції проти Московщини. Поняття «порозуміння» та «еволюцію» як способи досягнення мети він відкидав. «Наш національний ідеал може здійснитися тільки в безкомпромісній боротьбі з Росією... Свідомі цього ідеалу, навіть повалені на землю, навіть під чоботом щасливого переможця – встанемо. Зрікаючись його – ніколи». «Народ, який хоче порвати кайдани і «вражою злою кров'ю волю окропити», проливає і потоки власної крові» [1].

Націоналізм Донцова порівнюють з тодішнім націоналізмом в Німеччині, але це хибна думка. Вищою метою інтегрального націоналізму вважають незалежну державу, єднання політичних партій і соціальних верств заради досягнення цілі. Мета виправдовує засоби. Ідеологія інтегрального націоналізму спрямована на спільну ідею нації з досягнення незалежності та заборону будь-якого впливу росії на культурне, політичне життя українського народу.

Завдяки роботам та пропаганді Донцова серед молоді Галичини у міжвоєнний період виросло нове покоління. Принципи безкомпромісної боротьби за свої ідеали та нехтування індивідуальним заради національного стали запорукою створення таких організацій, як УВО та ОУН, що потім десятиліттями вели збройну боротьбу з окупантами. Ідеї Донцова лежать в основі нашої боротьби за незалежність. Без освоєння його теорії націоналізму важко зрозуміти, чому українська історія ХХ століття склалася саме так [3].

Підсумовуючи, варто зазначити, що ідеї Дмитра Донцова зберегли свою актуальність крізь призму будь-яких часів. Дмитро Донцов є засновником «чинного націоналізму» основні положення якого закладені в його праці «Націоналізм». Ця ідеологія пробудила український рух для здобуття волі та незалежності. Дмитро Донцов був особливим та важливим у свій час. Зараз український народ об'єднаний однією ідеєю. Саме цієї єдності хотів Дмитро Донцов. Важливо розуміти, що її потрібно зберегти в майбутньому, адже, об'єднаний народ, який прагне вільної незалежної держави та єдності громадян приречений на перемогу.

І хоч у ХХІ столітті поради Донцова про те, що треба здійснювати творче насильство ініціативної меншості, звучить як методичка для терориста, багато з доробку теоретика українського націоналізму актуальне саме сьогодні. Кожен знайде у роботах Донцова свої аналогії з сучасністю.

Середньовічні максими від Д. Донцова актуальні завжди, як завжди рушієм суспільного та індивідуального розвитку буде боротьба протилежностей: ідеального – матеріального, віри – зневіри, духовности – бездуховности, вірности – зради, злочину – кари, мужности – боягузтва, аристократизму – плебейства, угодовства – принциповости та ін. Завжди існуватиме зудар між ними і в самій Людині, що, з огляду на свій вибір, творить Дух часу. Д. Донцов серед одиниць української історії був Людиною, що сама творить максими. Тому мізерні його не осягнуть ніколи, а великі – черпатимуть з нього сили!

Література

1. Донцов Д. Націоналізм. URL: http://mnk.org.ua/media/filer_public/55/ed/55eda776-6171-4b87-a01f-bc5becfb33dc/dmytro-doncov-nacionalizm.pdf
2. Квіт С. Дмитро Донцов: ідеологічний портрет. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kvit/Dmytro_Dontsov_ideolohichnyi_portret.pdf

3. Нос Ю. Дмитро Донцов – представник національно-державницького напрямку в українській політико-правовій думці. *Молодий вчений*, № 10 (110) (2022), 30-33. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-7>

УДК 947.084.5 (477)

Н. Городиська, викл.; В. Попіль

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола, Україна

ХОЛОДНОЯРСЬКА РЕСПУБЛІКА – ГЕРОЇЧНА СТОРІНКА БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

N. Horodyska; V. Popil

THE REPUBLIC OF KHOLODNOYAR - A HEROIC PAGE OF THE STRUGGLE OF THE UKRAINIAN PEOPLE

«І повіє огонь новий з Холодного Яру...»

Т. Шевченко

За роки свого існування українці боролися й продовжують боротись за незалежність України та право бути вільними. Історія Холодного Яру є потужним прикладом цього. Однак, про події, які відбувалися у цю революційну добу не так вже й багато людей знають, як до прикладу про ОУН чи УПА. Але неможливо говорити про інші організації не знаючи героїчної історії Холодноярської республіки та повстанців, що боролись за свободу та незалежність нашого народу у період тих буремних часів.

Вставши на шлях незалежності України, українське суспільство отримало можливість ознайомитися з результатами досліджень історії Української революції 1917-1921 рр. Насамперед з її славетною сторінкою – боротьбою українського народу з радянською владою за свої національні ідеї, свободи та права. Після Революції Гідності 2013-2014 рр. в Україні відбувся черговий сплеск національно-культурного піднесення, що підвищив інтерес населення до героїчного минулого українського народу, саме через це Холодноярська республіка знову опинилась у центрі уваги громадян України та науковців.

Історія Холодноярської організації (1919-1922 рр.) – це героїчний фрагмент боротьби за незалежність України (на той час УНР) в 1917 – 1920 - х рр. В історії України це був один із потужних повстанських центрів, створених місцевим селянством для захисту своїх життєвих інтересів та підтримки УНР на противагу іншим формам української державності тієї революційної доби, яка панувала у той час: монархічної (Гетьманат) та соціалістичної (УСРР). Вона вважалась своєрідним «островом свободи» на Правобережжі України, це явище є важливим і непересічним в українській історії [1].

Лютнева революція 1917 р., сприяла не лише посиленню патріотично налаштованих демократичних сил у Наддніпрянщині, а й відновленню ними української державності. Проте, невизнання російськими більшовиками незалежності України та їхнє прагнення отримати цілковитий контроль над усіма сферами життя українського народу призвело до довготривалого конфлікту на теренах України, активними учасниками якого стали й проукраїнські активісти Холодного Яру.

Зазначаючи про Холодний Яр, перше на що варто було б звернути увагу, так це на вагомому роль даної місцевості у суспільно-політичному житті держав, до складу яких вона входила. А саме: козацької держави (1648-1781), Речі Посполитої (гайдамацький рух) та державних утворень у добу Української революції 1917-1921 рр. [2].

Холодноярська республіка вважалась невизнаним державним утворенням на території України (тоді ще УНР). У зв'язку з революцією, жителями села Мельники, на